

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р ЦВЕТА ЙОРДАНОВА ЗАФИРОВА, ИУ-Варна
на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор на науките”

в област на висше образование 3. *Социални, стопански и правни науки*
професионално направление 3.7. *Администрация и управление*
докторска програма *Организация и управление извън сферата на материалното производство*

Основание: Заповед № 388/ 19.06.2023 г. на Ректора на ВСУ

Автор на дисертационния труд: ЕВА ХОМАЧ-ПЕРЖЕЦКА

Тема: „Инструменти за управление в процеса на създаване на стойност и конкурентоспособността на фармацевтичните компании, работещи в реалностите на глобализацията“

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

За участието си в процедурата по публичната защита Ева Пержецка е представила дисертационен труд в обем общо 323 страници, библиография – 259 научни публикации и 65 интернет източника, таблици - 11, фигури - 58, приложения - 6. В него убедително е доказана актуалността и значимостта на разработвания изследователски проблем в научно, научно-приложно и практико-приложно отношение. Съдържанието е структурирано в пет относително балансиран глави, които следват логическата последователност на изложението.

Избраният от авторката и приложен в методологията на изследването интердисциплинарен комплексен подход позволяват постигането на формулираната изследователска цел и решаването на поставените в дисертационния труд задачи.

Ева Пержецка показва отлично познаване на изследователския проблем както с ясното му формулиране, така и с добре обоснованата структура на изложението. Демонстрират се знания в различни аспекти в областта на управлението и за обекта на изследване – фармацевтичните предприятия.

Формулираните изводи и обобщения в края на всяка глава на изложението показват възможностите за аналитично мислене и точно формулиране на проблемите.

По-важните резултати от дисертационния труд са следните:

- направен е цялостен анализ на проблемната ситуация, свързана с управлението, ориентирано към стойността и повишаване на конкурентоспособността на предприятията от фармацевтичния сектор в Полша, като изследването ѝ води до извода, че той е силно развиващ се и функционира в глобална конкурентна среда (гл. I, т.1.1 и гл. V, т.5.2-5.4),

- изяснено е понятието „стойност на предприятието“ и е предложено собствено авторово определение за целите на изследването (гл. I, т. 1.3);

- анализирани и оценени са (материалните и нематериалните) детерминанти, които се използват в управлението, ориентирано към повишаване на стойността и конкурентоспособността на фармацевтичните предприятия в глобална среда (гл. II, т. 1.3 и 2);

- изяснени са моделите и инструментариума, използвани в областта на управлението, ориентирано към повишаване на стойността и конкурентоспособността на фармацевтичните предприятия (гл. II, т.2.3 и гл. IV);

- идентифициран е модел за приложение в управление, ориентирано към повишаване на стойността и конкурентоспособността на фармацевтичните предприятия (гл. IV, т. 2-4.3);

- направени са емпирични изследвания на произволно избрани полски фармацевтични предприятия за периода 2015-2021 г., чиито резултати доказват формулираните в дисертационния труд хипотези (гл. IV);

- идентифицирани са източниците и механизмите, подкрепящи управлението, насочено към повишаване на стойността и конкурентоспособността на фармацевтичните предприятия (гл. IV, т. 4.4 и гл. V, т. 5.4);

- формулирани са насоки за развитие на предприятията, работещи във фармацевтичния сектор в Полша в условията на глобализация, въз основа на

резултатите от извършените анализи и изводите от изследователския процес (гл. V, т. 5.4).

Като обобщение може да се посочи, че дисертационният труд на Ева Пержецка има характер на завършено научно изследване на актуален, реален и значим проблем за практиката с обществена значимост – създаването на управленски инструментариум за укрепване на стойността и повишаване на конкурентоспособността на предприятията от фармацевтичния сектор в Полша.

II. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Приемам изцяло посочените от авторката в автореферата ѝ приноси, които отразяват реално основните постижения и резултати в дисертационния ѝ труд и имат научен, научно-приложен и практико-приложен аспект.

Научните приноси на Ева Пержецка представляват дообогатяване на съществуващите научни познания в областта на стойностно-ориентирания мениджмънт, в т.ч. в ключовия управленски инструментариум за генериране на по-висока стойности и повишаване на конкурентоспособността на предприятията. На тази основа са разработени модели на развитието на явленията в динамиката на стойността им в тригодишен период.

Научно-приложните ѝ приноси са свързани с доразвитието на методологията за усъвършенстване на процеса на управление в конкретен тип организации (фармацевтичните предприятия) и приложение на съвременния инструментариум при решаването на управленски проблеми в областта на фармацевтичния сектор. Разработен е модел за оценка на методите за управление на фармацевтичните предприятия и факторите, повишаващи тяхната конкурентоспособност, като е приложен предложен от авторката собствен подход за измерването им при създаването на стойност, което и новост за науката и практиката, като е доказана приложимостта му чрез емпирично изследване.

В практико-приложен аспект резултатите от дисертационния труд могат да бъдат използвани за оценка на управленските практики на фармацевтичните компании и на факторите за повишаване на тяхната конкурентоспособност.

Изводите и препоръките от изследването показват както тенденциите, така и формулират насоките на развитието на фармацевтичния сектор в Полша в условията на глобализация, доказвайки необходимостта от ориентацията им към укрепване на стойността и конкурентоспособността на предприятията в него.

Считам, че приносите са лично дело на докторанта, което се потвърждава от внушителния списък със значими научни публикации.

III. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Ева Пержецка е представила списък със следния брой публикации: 17 монографии (самостоятелни и в съавторство) и 25 статии, вкл. 9 реферирани в Scopus. В приложения документ за изпълнение на националните изисквания на ЗРАСРБ в област 3. *Социални, стопански и правни науки*, ПН 3.7 *Администрация и управление* при изискуеми 350 т., тя има общо близо 3000 т.

IV. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем 35 стр. и отразява съдържанието на дисертационния труд. Той представя в синтезиран вид изпълненото от авторката научно изследване и постигнатите резултати от нея.

V. Критични бележки, въпроси и препоръки

Нямам критични бележки по съдържанието на дисертацията. Препоръчвам на авторката да продължи взаимодействието си с наши учени изследователи и да участва в български научни форуми и издания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Ева Пержецка несъмнено съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и практиката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и правилата на ВСУ.

Въз основа на това предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят ОНС „доктор на науките” на Ева Хомач-Пержецка, професионално направление 3.7 *Администрация и управление*, докторска програма *Организация и управление извън сферата на материалното производство*.

7.07.2023 г.

Изготвил становището:.....

/проф. д-р Цвета Зафирова/